

Ion-Liviu Rebreanu

Apreciat constant drept o mare constructie epica,o “epopee a taranului roman”,Ion este romanul unui destin individual,asa cum insusi autorul precizeaza.

In prim planul romanului se afla viata tinarului taran Ion Pop al Glanetasului,monumental si simbolic prin tragismul sau,consumandu-se intre iubire si patima pentru pamant.Destinul lui Ion este strans legat de viata satului din primele decenii ale secolului al XX-lea,a carui existenta Rebreanu o surprinde realist,structurat si diferentiat social,in conditii specifice pentru romanii din Transilvania - o realitate complexa si tragica.

Creator exceptional de viata,Rebreanu face sa traiasca in roman un impresionant numar de eroi,fiecare cu individualitatea lui proprie.Prezenta, dar si dominanta este figura lui Ion.Prezent in scena horei Ion este urmarit continuu cu interes si fina intuitie psihologica,osciland intre Ana si Florica “mai frumoasa ca oricand”,dar saraca,in vreme ce fata lui Vasile Baci e urata,dar “are locuri si case si vite.”

Personajul Ion este unul dintre cele mai caracteristice si mai temeinic realizate personaje ale intregii noastre literaturi.Criticii s-au ocupat adesea de Ion,incercand sa strabata in intimitatea sufletului sau,spre a-i cuprinde cu exactitate esenta.Principalele pareri sunt contradictorii,dovada cat de complex este personajul sub masca aparentei sale simple.Astfel,pentru Calinescu ,Ion este o fire instinctiva calauzit de impulsuri elementare,violent si patimas ,pe care nostalgia Floricai si revenirea la ea nu-l pot in nici un fel umaniza.In planul creatiei,Ion este o bruta.A batjocorit o fata,i-a luat averea,a impins-o la spanzuratoare si a ramas in cele din urma cu pamant.Continutul lui a fost epuizat si ispravile sentimentale il scot din sfera instinctelor oarbe,si-l aduc in lumea constiintei,banalizandu-l.Pentru Lovinescu,din contra,Ion are “o inteligenta ascutita,o viclenie procedurala si mai ales o vointa imensa”.Des-

coperindu-i asemenea atribute, Lovinescu îl considera “ o figura simbolică , mai mare decât natura, ce depășește tendința de nivelare a naturalismului.

Scriitorul urmărește mobilurile psihologice ale acțiunilor lui Ion, devorat de pasiunea pământului, declanșate cu forța instinctelor obscure, atavice. În pământ el vedea realizate ambițiile sale, tinerețea sa robustă, demnitatea sa umană, căci “în înclăstarea cu uriasul, omul însuși se simte crescând și luând în stăpânire lumea” (N. Manolescu). Două obstacole îi stau în cale în dorința lui de capătire: Florica, frumoasă și săracă, pe care o iubește, dar la care renunță, și Vasile Băciu care nu-l vrea, fiind sărac.

Astfel, Ion, deși insultat și ocarat de Vasile Băciu, se stăpânește, gândindu-se la Ancuța, dar mai mult probabil la pământ. Totuși el nu-și găsește liniștea până nu se răzbună. Cel pe care Ion se răzbună fiind George Bulbuc.

Ion este prins în relația cu lumea satului, cu autoritățile, dar și cu sine însuși. El urmează o cale sinuoasă, de la flăcăul apreciat și îndrăgit de toți sătenii, la țărănul dezumanizat de dorința de a avea pământ. Satul lui Liviu Rebreanu este diferențiat economic. Stratificarea socială depinde de pământul pe care îl are țărănul. Patimile se nasc din sărăcie, din nevoia de pământ. Neînțelegerile casnice, răbufnirile violente, uneori dure, dușmania de aici pornesc. Este cazul lui Ion. În Ion este înradăcinată o mentalitate țărăneasca, după care oamenii se pot numi oameni numai în măsura în care gospodăria lor este întemeiată.

Relațiile sociale suferă din pricina acestei mentalități. În respectul pentru omul cu stare e o distanță socială pe care o simt și bogatul, și săracul : bogatul, cu dispreț pentru sărăntoci, săracul cu o pornire de dușmanie care zace și atata, porniri ce izbucnesc patimas, când interesele săracului se lovesc brutal de cele ale bogatului.

Viata de familie se întemeiază deci pe interese economice. G. Calinescu remarcă pe bună dreptate acest lucru : “În societatea țărăneasca, femeia reprezintă două brate de lucru, o zestre și o producătoare de copii.

Ion era un om harnic căruia îi plăcea să muncească. Autorul îl caracterizează direct, spunând : “era iute și harnic ca ma-sa”,

**“pământul îi era drag ca ochii din cap”.El era destept,istet,
“umblase la școală în Armandia,dar renunțase pentru că îi era mai
drag la munca câmpului.”**

**Construit monumental,intr-o dimensiune tragică,personajul
intrunește atât trăsăturile eroului clasic cât și ale celui romantic.
Nicolae Manolescu,în studiul menționat,apreciază că “nici în cele
mai izbutite momente ale `Rascoalei` viziunea realistă nu atinge
măreția lui Ion.Personajele seamănă aici cu niște forțe ale
naturii,existența lor e privită fără relativism și fără ironie,cuprinsă
într-o temporalitate lentă,ce trece parcă pe deasupra istoriei,inglo-
band-o în sine.”**

**Monologul interior dezvăluie structura internă a personajului
: “Dojana preotului îl sfichinuia ca un bici de foc.Numai ticalosii
sunt astfel loviți în fața lumii întregi.Dar el de ce e ticalos ? Pentru
că nu se lasă calcat în picioare,pentru că vrea să fie în rândul
oamenilor .Îi ardeau obrazii și tot sufletul de rusine și de necaz
(...).Gândurile însă îl framântau mereu .Își zicea din ce în ce mai
des că,robotind oricât,nu va ajunge să aibă și el ceva.Va să zică va
trebui să fie vesnic slugă la alții,să muncească spre a îmbogăți pe
alții.Toată istetimea lui nu plătește o ceapă degerată,dacă n-are și
el pământ mult,mult.”**

**Scena cositului,a sărutării pământului memorabilă,se adaugă
celor dinainte,alcatuind prin Ion o ființă generică și mărețată :
“Glasul pământului patrundea navalnic în sufletul flăcăului,ca o
chemare copleșindu-l.Se simțea mic și slab,cât un vierme pe care-l
calci în picioare,sau ca o frunză pe care vântul o valtoarește cum îi
place.”**

**Scriitorul își urmărește personajul din două ipostaze care îl
definesc substanțial : framântat de dorința de a avea pământ cât
mai mult,chiar și după ce l-a obținut.Ion dovedește un comportament
bine calculat,inteligent și viclean,fără scrupule,el își
adaptează atitudinile în funcție de datele realității.**

**Ion este expresia violentă a unei energii : subordonându-și
mecanismul complicat al sufletului unui singur impuls,este un tip
unitar;în limitele ideaticei lui obscure și reduse,e un erou în care
numai obiectul dorinței e schimbat,pe când încordarea,tenacitatea
și lipsa oricărui scrupul moral rămân aceleași.Redus la un instinct**

puternic, Ion e un om de vointa si de actiune, agitandu-se in dedalul complicatiilor pentru a pune mana pe pamant.

George Calinescu considera ca “viclenia instinctuala, caracteristica oricarei fiinte reduse, i-a determinat actiunile(...)

Prin Ion, eroul romanului cu acelasi nume, Liviu Rebreanu a creat un personaj de referinta in literatura romana, care va suscita mereu noi introspectii in adancimiile fiintei umane.

www.referateok.ro – cele mai ok referate